SAMENVATTING ONDERNEMERSFONDS GORINCHEM

Een goede samenwerking tussen ondernemers is een bepalende factor voor het vestigingsklimaat. Bedrijven staan in toenemende mate voor gezamenlijke opgaven: veiligheid, goede promotie, sfeer en beleving, omgevingsbeheer, arbeidsmarktvraagstukken, energietransitie, goede relaties met het onderwijs, mobiliteit, bereikbaarheid. En samenwerken betekent in de regel ook samen investeren.

In het land worden goede ervaringen opgedaan met ondernemersfondsen. Een fonds 'voor en door' ondernemers en maatschappelijke organisaties gevoed vanuit een ozb-meeropbrengst. Het is een beproefd en succesvol instrument om een brede impuls te geven aan het hele vestigingsklimaat en de slagkracht van ondernemers te versterken. Het gemeentebrede fonds is een bredere structuur waarin zowel plek is voor gebiedsbelangen als overkoepelende belangen.

De IKG heeft het initiatief genomen om de mogelijkheden van een Ondernemersfonds Gorinchem te onderzoeken. In het eerste half jaar van 2024 heeft een oriëntatie plaatsgevonden, waarop veel positieve respons is ontvangen. Als vervolg is gewerkt aan een uitgewerkt voorstel met een schets van de beoogde contouren van het fonds. Hieronder treft u de samenvatting van dit voorstel aan. De achterliggende argumentatie en informatie is te vinden in de volledige rapportage 'Samenwerking en ondernemerschap; voorstel voor een Ondernemersfonds Gorinchem'.

Huidige situatie

Complex speelveld van veel verschillende collectieven, initiatieven, overlegtafels en organisaties die in Gorinchem opereren. Steeds met nét iets andere achterban of vertegenwoordiging, verbrokkelde inzet door te beperkte samenhang. Ontbreken van stabiel investeringsbudget, steeds weer rondgaan met collectepet, problematiek van freeriding (niet meebetalen, wel meeprofiteren van het collectief).

Uitzondering is de binnenstad waar stabiel budget beschikbaar is via een BedrijvenInvesteringsZone. De samenwerking wordt er gecoördineerd in het Binnenstadsmanagement (BSM) met publiek en private inzet.

Wat willen we met een fonds bereiken?	
	Toewerken naar energyhubs, stimuleren initiatieven in verduurzaming Grote schaalvoordelen te behalen door gezamenlijk op te trekken en kansen om huidige netcapaciteit efficiënter te benutten. Door ontwikkeling van energyhubs is grote energiewinst en kostenvoordeel te behalen. En het biedt oplossingen voor de toenemende netcongestie. Vergt een goede analyse van de energetische balans en stevige organisatie met betrekken van alle relevante stakeholders. Op zelfde wijze zijn voordelen te behalen bij uitwisseling van onderlinge reststromen (circulaire economie).
	Investering in veiligheid en bestrijding van ondermijning Professionalisering van veiligheidsaanpak, opschaling van Keurmerk Veilig Ondernemen praktijk, collectieve beveiliging (camera's), surveillance en alarmopvolging, schouwrondes met politie/brandweer/gemeenten, bestrijding van ondermijnende praktijken.
	Verhogen verblijfskwaliteit omgeving, vergroening, ov-bereikbaarheid Bedrijven hebben baat bij aangename verblijfskwaliteit in omgeving, voor ontvangst van klanten, leveranciers en personeel. Een goede multimodale bereikbaarheid (auto, ov, fiets, lopen) is daarbij cruciaal evenals voldoende groen en horeca/ontmoetingsplekken. Ook (of juist) op bedrijventerreinen. Bovendien komen met klimaatverandering nieuwe vragen naar boven naar vergroening, meer waterberging en voorkomen hittestress. Eigen gebiedsbudget helpt om publieke en private investeringen in de omgeving aan te trekken, en vorm van professioneel parkmanagement mogelijk te maken.
	Structurele funding voor onderwijs-arbeidsmarkt initiatieven De beschikbaarheid van personeel is voor veel bedrijven dé belangrijkste vestigingsfactor. De tekorten op de arbeidsmarkt zijn intussen zo groot dat we wel van een vacaturecrisis kunnen spreken. En jong talent vertrekt naar de steden (Utrecht, Rotterdam, Eindhoven), ook technisch talent. Door belangrijke initiatieven als i_lab, Wetech structureel te steunen en lokale stage- en banenmarkten te stimuleren kunnen we Gorcums talent behouden en voorkomen we een te grote "braindrain".
	Gorinchem promoten als 'werkstad' Gorinchem kan zich sterker profileren als werkstad, met naast een mooie binnenstad ook een grote buitenstad met een sterke maakindustrie en

	aansprekende bedrijven. Dat vergt een 'extra opdracht' aan de citymarketing organisatie met doordachte campagnes.
	Structurele impuls organiserend vermogen buitenstad Stabiel investeringsbudget, alle ondernemers betalen naar rato mee aan collectieve voorzieningen, meer samenhang door één financiële structuur via het fonds, meer schaalvoordeel en verhoging van de slagkracht, ruimte voor professionalisering en inhuur specifieke expertises
	Betrekken non-profit Structurele funding voor initiatieven als i_lab, wetech, vrienden van het Omnia. Zorg, onderwijs, sport mee als 'collega-ondernemer' mee laten besluiten (en profiteren) van initiatieven ten behoeve van een vitaal vestigingsklimaat. Zelforganisatie van de sportsector, inkoopvoordeel en gezamenlijk platform bieden ('sportfonds').
	Ondersteunen diverse initiatieven Ruimte bieden aan nieuwe initiatieven die het vestigingsklimaat in Gorinchem in de brede zin ondersteunen. Zowel gemeentebrede initiatieven als gebieds- of sectorgebonden (bv. promotiecampagnes voor wijkwinkelcentra, braderieën of een gezamenlijk sportevent).

Organisatie van het fonds

Het fonds gaat werken naar het principe vóór en dóór ondernemers met de gemeente op afstand, zoals al op vijftig plekken in het land succesvol gebeurd. Regionale referenties zijn de fondsen in Hardinxveld-Giessendam, Sliedrecht, Dordrecht, Zwijndrecht, Hendrik-Ido-Ambacht en Alblasserdam.

Alle ondernemers en organisaties met vastgoed in Gorinchem investeren naar rato in het fonds. In Gorinchem komen we uit op een begrote fondsomvang van ruim € 800.000. Dat vergt een investering van € 80 per 100.000 woz-waarde te verdelen over eigenaar en gebruiker. Het fonds wordt beheerd door een onafhankelijke stichting met een ondernemersbestuur.

De inhoudelijke besluitvorming over de bestedingen vindt plaats in collectieven. Daarbij wordt onderscheid gemaakt naar drie aandelen in het fonds.

- Een groot **'buitenstadbudget'** – gelijk aan de inleg vanuit de buitenstad in het fonds- wat in de praktijk zal functioneren als 'gemeentebreed'. Vanuit dit aandeel kan een compleet programma van praktische services (veiligheid, parkmanagement) en strategische investeringen (energie, mobiliteit, arbeidsmarkt) worden geboden met veel ruimte voor bottom-up initiatief. Er word een platform ingericht waar de planvorming ter hand wordt genomen en waar initiatieven 'van onderop' binnenkomen. Het platform bevat een brede afspiegeling van de diverse groepen ondernemers/partijen in de buitenstad waaronder: IKG-vertegenwoordigers op terreinen, onderwijs, zorg, grootbedrijf, vastgoed,

wijkwinkelcentra en verspreide bedrijvigheid. De binnenstad en sportsector krijgen een 'standing invitation' om bij dit platform aan te sluiten.

- Een trekkingsrecht voor de **binnenstad.** De regie over het budget komt te liggen bij BIZ dan wel Binnenstadsmanagement (BSM).

- Een trekkingsrecht voor de niet-commerciële **sport** in Gorinchem. De sportorganisaties overleggen gezamenlijk over gewenste bestedingen vanuit dit budget.

Tarief en voorbeeld investering

Om een idee te krijgen van wat een Ondernemersfonds een individuele ondernemer zal kosten, hieronder drie rekenvoorbeelden.

	Bij woz-waarde van € 300.000	Bij € 700.000	Bij € 1.200.000
Gebruiker	€ 103	€ 241	€ 413
Eigenaar	€ 137	€ 319	€ 547
Eigenaar + Gebruiker	€ 240	€ 560	€ 960

Voorbeelden van elders

In het land zijn verschillende voorbeelden te vinden van ondernemersfondsen die een succesvolle bijdrage leveren aan het lokale ondernemersklimaat. Op onderstaande websites treft u meer informatie aan over organisatie en bestedingen van diverse fondsen.

Website fonds	*actief sinds:*	*bijzonderheden*
www.ondernemersfonds.nl (Leiden)	2005	eerste fonds
www.ondernemersfondsutrecht.nl	2012	veel projecten
www.ondernemersfondshelmond.nl	2013	clustering in 3 gebieden
www.ondernemersfondsdordrecht.nl	2024	nieuw, zeer ambitieus fonds
www.ondernemersfondsswf.nl	2016	89 kernen, veel diversiteit
www.ondernemendwesterveld.nl	2017	veel gemeentebreed
www.ondernemersfondshardinxveld-giessendam.nl	2022	directe buur
www.lpof.nl		landelijk platform

Meer weten?

Raadpleeg de rapportage:

'Samenwerking en ondernemerschap; voorstel voor een Ondernemersfonds Gorinchem'